

ГЛИБОКА КРИЗА, ЩО ОХОПИЛА УКРАЇНСЬКУ ЕКОНОМІКУ. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Україна – потенційно багата країна яка усвідомлює себе і сприймається ззовні як політична і економічна держава рівня Польщі і Туреччини. 191 Серед колишніх республік СРСР Україна отримала в спадок один з найкращих наборів вихідних ресурсів.

Народно-господарський комплекс країни включає такі види промисловості як важке машинобудування, чорна та кольорова металургія, суднобудування, виробництво автобусів, легкових та вантажних автомобілів, тракторів та іншої сільськогосподарської техніки, тепло-возів, верстатів, турбін, авіаційних двигунів та літаків, обладнання для електростанцій, нафто-газової та хімічної промисловості тощо. Крім того, Україна є потужним виробником електроенергії.

В Україні налагоджено виробництво ракетноносіїв, супутників та обладнання для дослідження космосу. Україна є значним виробником військової техніки – танків, військово-транспортних літаків, зенітно-ракетних комплексів, оптичного обладнання.

Літаки типу "АН", ліхтеровози, крокуючі екскаватори, точні верстати, електрозварювальні прилади виготовляються за новітніми технологіями й відповідають найвищим світовим стандартам.

Україна – транзитна держава через яку проходить 5 з 10 міжнародних транспортних коридорів Європи. Розвинені всі сучасні види транспорту. – залізничний, автомобільний, річковий, морський, трубопровідний та повітряний.

Головні морські порти: Одеса, Іллічівськ, Херсон, Ізмаїл, Маріуполь, Керч. Осн. водна артерія – Дніпро, судноплавні також Десна, Прип'ять, Дністер, Дунай.

Летовища – в усіх обласних центрах, в багатьох з них і столиці Києві – міжнародні. Серед інших, діють нові авіакомпанії ("Міжнародні Авіалінії України", "Київавіа", "Аеросвіт" і інш.)

Глибока криза, що охопила українську економіку в 2013-2015 рр., зумовила її черговий спад і як ключове питання поставила на порядок денний проблему забезпечення динамічного економічного зростання. Адже відсутність такого зростання або вкрай низькі темпи посткризового відновлення економіки, в тому числі і ключових торговельних партнерів України, призведуть до подальшого падіння рівня життя населення і посилення соціальної напруги на тлі загроз, зумовлених збройним протистоянням на Сході країни.

Через чотири роки рівень держборгу може досягти 93,4% ВВП, середню зарплату хочуть підняти до 6500 грн, а інфляція може сповільнитися до 3%.

Останній рік Україна перебуває в умовах шокової терапії: росте курс долара, ціни на продукти, "комуналка". При таких розкладах українці намагаються зрозуміти, що їх очікує в найближчі роки. Мінекономіки опублікувало прогноз розвитку країни до 2019-го (див. Інфографіку). "Сьогодні" попросила експертів оцінити ймовірність сценарію від влади.

ВВП. За словами президента Украналітцентра Олександра Охріменка, прогноз реальний, але не за всіма показниками. "Прогнози по номінальному і реальному ВВП" злизаний "з МВФ: фонд розраховував їх при наданні кредиту. Крок правильний, щоб не йти на конфлікт з фондом, але шанси виконати ці прогнози – мінімальні, це скоріше мрія. Зараз падіння ВВП прискорюється: за перший квартал воно склало близько 17,5%. Я вважаю, що до 2016 року, в кращому випадку, у нас не буде дефіциту бюджету", – коментує Охріменко.

ІНФЛЯЦІЯ. Що стосується інфляції, то показників, закладених в прогнозі, – 44,8% в 2015 році і зниження до середніх 17% до 2016 – Україна може досягти, вважають експерти. "По першому кварталу цього року інфляція досягла 27%, і до кінця року 40-50% – реальний показник. Хоча проти 30%, за підсумками минулого року, цей показник невтішний. Нормальний рівень інфляції в розвинених країнах – 3-4%. Нам потрібно знижувати ставки за кредитами до 10- 18%, стабілізувати курс гривні, а також надати бізнесу податкові пільги – все це допоможе утримати ціни на товари в рамках розумного", – вважає аналітик МРР Consulting Павло Мельник. За його словами, не можна допустити захмарного зростання інфляції, оскільки населення ще більше зубожіє і не зможе оплачувати навіть найнеобхідніше, а це ще більше "заморозить" економіку країни. Також якщо інфляція все-таки досягне 50-

60%, то, в першу чергу, подорожчають імпортні продукти (банани, апельсини, яблука, риба, кава, чай), потім вітчизняні яйця, молоко, сири і м'ясо, адже їх доставка і виробництво, у зв'язку із зростанням "комуналки", теж подорожчають.

КУРС. Охріменко вважає, що курс долара в прогнозі теж взято з оглядкою на прогнози МВФ. "Великого зростання можна не допустити, якщо НБУ буде і далі дотримуватися політику обмежень. Заплановані показники реальні, і це не найгірший варіант, враховуючи, що творилося з валютою цієї весни. Нехай краще він дійде до 30, але протягом кількох років", – вважає він. На його думку, якщо НБУ буде контролювати ситуацію, то курс вдасться утримати на рівні 20-25 грн, в іншому випадку гривня може впасти до 50 грн / \$.

ЗАРПЛАТА. А ось зростання зарплат сьогодні навряд чи можна чекати, вважають експерти, хіба що невеликий – близько 10% за рік. "Зараз нагальна проблема – безробіття, яке становить 20-25%. Поки вона не опуститься хоча б до 10%, зростання зарплат не буде. А в умовах високої інфляції і низьких зарплат порятунком для багатьох українців будуть випадкові підробітки, некваліфікована робота в ЄС і зарплати в конвертах", – говорить Охріменко.

ДЕРЖБОРГ. Високий рівень закредитованості економіки експертів не лякає. "Наприклад, в Японії до кінця 2014-го зовнішній борг становив 230% ВВП. Раніше безпечним показником в ЄС вважалися 60%, сьогодні ця норма більше не діє. Якщо в Україні держборг зросте майже до 100% до ВВП – це, природно, погано, але до дефолту не приведе. Гірше, що в Україні борги короткострокові і середньострокові, але якщо провести реструктуризацію або віддалити виплати, ми впораємося з проблемами", – вважає економічний експерт" Центру Разумкова "Василь Юрчишин.

БІЗНЕС. Допомогти економіці, на думку експертів, може бізнес. "При нормальній роботі бізнесу та зниженні фіскального тиску держбюджет буде отримувати більше грошей, так як підприємці вийдуть із тіні будуть платити більше податків. Сьогодні наша економіка може розраховувати на агросектор, у якого високий потенціал, і можна створити більше робочих місць. Також потрібні інвестиції в електроніку, комп'ютери, високоточне машинобудування і автомобілебудування", – вважає Мельник.

БАНКИ. Банківська система залишається заручником ситуації в економіці, вважає аналітик "Простобанк консалтинг" Іван Нікітченко, тому очікувати зниження процентних ставок по кредитах можна не раніше початку 2016-го. "Якщо інфляція сповільниться, то НБУ почне знижувати облікову ставку. Це дозволить знизити відсоток по кредитах. Але банки будуть слабкими через майже повної відсутності кредитування в 2014-2015-х. Ключовий стане підтримка власників банків і НБУ, інакше фінсистема не виживе

Боровик О.І.
Студентка 7-го курсу
Національної академії управління